

tíðindablaðið

sosialurin

Telefon 1 18 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevni: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Trygd á arbeiðs- plássinum (ella rættari ótrygd)

NÆSTSEINASTA friggjadag hendi ein álvarslig vanlukka á einum flakavirki, har ein 13 ára gomul genta misti hondina í eini farsmaskinu. Fyri ári síðan hendi arbeiðsvanlukka av sama slagi á einum øðrum flakavirki. Eisini tá við tí úrsliti, at ein 17 ára gomul genta var fyri somu vanlagnu.

HETTA ERU skelkandi tíðindi, og eitt gott dømi um hvussu lítil tryggileikin er á hesum arbeiðs-plássum, har so nógv arbeiða — ung sum gomul.

MANGAN verður tikið til, at ein hevur ikki tryggileikaviðurskipti í huga, fyrr enn vanlukkan er hend, og í hesum føri má ein spyrja, hvussu nógv arbeiðslukkur av sama slagi skulu henda, áðrenn hetta rinur við hjá teimum, sum hava ábyrgd av, at tilik viðurskipti eru í lagi.

FAKFELOGINI leggja alt størri dent á trygdarspurningar á arbeiðsplássunum, og ger Arbeiðseftirlitið eisini eitt muna-gott arbeiði, men alt hetta visir

seg ikki at vera nóg mikið. Arbeiðseftirlitið gevur leiðbeining og talar at, tá hetta verður hildið at vera neyðugt, men ein kann ikki vænta, at Arbeiðseftirlitið hevur fólk standandi uppi yvir hvørjari maskinu í landinum. Tí skulu øll arbeiðspláss velja trygd-arumboð, sum hava til uppgávu at fylgja við á sínum virki, um tryggin er í lagi.

TÍVERRI hava vit enn tann dag í dag ikki trygdarumboð á øllum virkjum. Orsøkirnar kunnu vera nógv. Í mongum forum aftra fólk seg at vera trygdarumboð, tí tey halda seg ikki kunna makta uppgávuna. Her mugu fyrst og fremst arbeiðsfólkini sjálvi taka sær um reiggj og halda seg til, samstundis sum virkisleiðslurnar eiga at stimbra tey til hetta neyð-uga virkseini.

TAD SKAL eisini vera okkara inniliga vón og áheitan, at neyð-ugur peningur verður settur beinleiðis á figgarlógina til m.a. at útbyggja Arbeiðseftirlitið og ikki minst til Útbúgvingargrunn Verkamanna soleiðis, at hesi veruliga kunnu fara til verka við sínum alneyðuga upplýsandi virkseini.

TÁ TAD kemur til at lata pengar til trolarar og tad sum hevur spori er offurviljin stóru. Hvi kann hann ikki vera eins stóru tá tad snýr seg um fólk?

Duga føroyingar at tosa

Undir hesi yvirskrift í Sosialinum 28. juni í ár tekur ein, sum kallar seg «múli», soleiðis til: «Hann (Jeffrey) tók málið úr munni barnanna, tá eg gekk í barnaskúla, og hann tungutepti tey við sínum «mállærum», sum als ikki samsvaraðu málinum, vit børn áttu sum okkara egna, eins og «spesialistarnir» í dag royna at tunguteppa almenningin. Føroya fólk...»

Til hetta vil eg siga: «Væl veri Jeffrey, at hann lærði, og lærir, børnini at

benda. Og her eigur skúlin í frálæruni av móðurmálinum ikki at vera pirin við tíð, men lata børnini venja seg at benda mállærudøminum, til dømis orðið *hest*, so at tey høfdu kunnu duga at benda til dømis navnið *Ólav*. Ja, so at tey kunnu hava í sær kensluna av føllum og ikki siga, ella skriva, til dømis: «Eg spældi við Ólavur», ella «Eg fylgidist við Ólavur».

I Tingakrossi 29. nov. 1933 sigur Rikard Long, at hálendskur prestur skal hava sagt: «at Føroyingar

sum heild leggja ikki stór-vegis í, um børnini læra so fullfíggjað føroyskt, bert tey annars fáa góðan skúla.» Ofta leypa trøll í orð, men *tad má ikki henda* her. Men lata vit bara standa til og røkta ikki «urtagarðin» og luka burtur lok, so kann *tad henda*, og tá hevði Rikard Long grátið, tí hann var goður við móðurmálið, og mundu ikki flestu føroyingar grátið við honum?

Jóhannes av Skarði

»Brølarin« skuldi verið gjørdur fyri 4-5 árum síðan!

Í Sosialinum hósdagin 26. juni er dulnevnt lesara-bræv, ið má sigast at vera heldur hjálparleyst. Men tad kann nú ikki væntast annað av einum, sum ikki torir at viðurkenna tad, ið hon/hann skrivir við at leggja sitt kristna ella heidna navn til.

Av tí at undirritaði er nevndur í hesum brævi, har funnist verður at tí byrjaða havnaarbeiði, at tad er størst brølar gjørdur av sitandi meiriluta, skulu verða gjørdar hesar viðmerkingar:

»Hesin brølar« skuldi verið gjørdur fyri einum fyra til fimm árum síðan. So hevði kanska verið frægari á leið komið enn nú, og er meirilutin so stóru, at hann telur allar fimm bygðaráðslimir utt-

an undantak! Stikk den, Harmur!

Hvat viðvikur komandi játanum til viðarigerð av havnaviðkanini, so er nokk ikki at farnast nakað av tí, og allarminst frá landsverkfrøðingsins síðu.

Fá vit eisini sama góða formansskap í samferðslunevndina hetta komandi árið, so man ikki fara at skerast so illa, sum Harmur hevði ynskt, og tad man vera orsøkin til »Harmur«-a skrivning.

Restin, ið skrivað er um læknaibúð og tilgjøldursgerð av manni, er bert at siga, at hetta eru skeivir upplýsingar, ið Harmur ber fram, so at tú ert lumpaður av heimildarmanni tinum. Í hesum máli hevur verið felagskommunalur fundur, og

avgerð tikin um tad á hesum fundi.

Til endans tey góðu ráðini til tin Harmur!

Tann bulan, tú kallar kommunustýrið fyri, hugs eg man ikki treingast til ta stóru ruddingina, men heldur man vónaligi hugsunarháttur tygara treingja til at verða leiddur inn á betri leiðir, soleiðis at sál tin kemur í javnvág aftur, og tygum tora at trína fram úr skýmaskoti tinum, og njóta teir livgevandi sólar-geislarnar, sum øll tey, sum ikki krøvja seg, fáa í hesum góðveðursdøgum.

Við ynski um gott summar framvegis.

A Sandi 28. juni

Tommas Løkja

Havnin er bumbumál

Tær nýggju antennurnar hjá Marinustøðini eru ikki nøkur nýmótansgering. Antennurnar kunnu fylgja við, hvar sovjetisk skip eru stødd, og tí eru tær upplagt bumbumál í krigstíð, sigur ein bretskur friðargranskari.

Øll hava ikki verið líka sannførd um tíðindini frá Marinustøðini um, at tær nýggju antennurnar, ið vórðu settar upp fyri stuttum við støðina, einans vóru liður í útskipting av útgerð. Nú hevur danska blaðið Land og Folk greitt gjølla frá, hvat endamálið er við antennunum.

Fyri blaðnum avsannar Marinustøðin, at nýggja útgerðin tæir beinleiðis hernaðarligum endamáli. Men bretska friðargranskarin Malcolm Spaven, Armament & Disarmament Unit, University of Succex, hevur aðra fatan.

Í friðartíð kann skipanin ikki einans nýtast til at

fáa nágreiniliga at vita, hvar á havinum sovjetisk hernaðarskip eru stødd. Hon hevur minst líka stórán týðning sum lurtitólsskipan.

Í krigstíð tæir útgerðin til at staðfesta, hvar sovjetisku skipini eru. Tí fer Sovjetsamveldið í krigstíð óivað at oyðileggja antennurnar, sum eru lættar at leypa á og torførar at verja. Av tí spurningurin í krigstíð hevur stóran týðning, hvar skipini eru stødd, fara russar, um kríggið breistir á, uttan iva at leypa á útgerðina í sjálvverju, tí útgerðin er ein hóttað mótí teimum, sigur bretska friðargranskarin við Land og Folk.

Sum vant eru hvørki føroyskir politikarar ella onnur eftirspurd í hesum máli. Atli P. Dam, lögmaður hevur einki fingið at vitað, uttan hvat Marinustøðin hevur sagt alment.

Jóannes Dalsgaard og Karin Kjølbro vistu heldur einki um útgerðina. Við blaðið siga tey, at spurningurin nú verður tikin upp í sangonguni.

Leggjast kann aftrat, at danska fólkatingslimurin Keld Labrechtsen, hevur reist málið í Fólkatinginum við fyrispurningi til Hans Engell, verjumaðaráðharra.

randi

Oljan enn bíligari

Oljan verður alsamt bíligari. Í gjár fór gassoljupris-

urin niður við 11 oyrum. Úr 1,44 kr. í 1,33.

Samstundis fór prisurin á tungolju niður við 50 krónum tonsið.

Regin Andreasen, stjóri á ESSO sigur, at oljuprisurin fer enn longur niður komandi dagarnar, men neyvan niður um eina krónu. Hann sigur, at ein av orsøkunum til at oljuprisurin er farin so langt niður er, at dollarávirðið er lækkað. Síðstu lækkingarnar eru enn ikki komnar við í oljuprisinum, og tí fer oljuprisurin enn longur niður.

Seinastu árin er bensinprisurin hækkaður um summarið orsakað av tí økta eftirspurninginum eftir bensini um summarið. Regin Andreasen roknar tó ikki við, at bensinprisurin fer upp í ár.

tór.

